

מי שמתו פרק שלישי ברכות

יח.

עין משפט גד מצוה

א ה מיי פ"ד מהלכות
תפילין הלכה כג ר"י
מהלכות אכל הלכה כג ר"י
מגלי ס"ת הלכה כג ר"י
עשין כג טו"ש"ע א"ח ס"ת
מה סע"ף א וס"ת ע"ע סע"ף
א וי"ד ס"ת כג סע"ף ד
א"י ש"ס סע"ף ג ג
ב נמי פ"ג מהל' ק"ש ה"ל
ג וי"ד ס"ת א"ח ס"ת ע"ע סע"ף
ד וי"ד ס"ת ש"ס סע"ף ד ו
א וי"ד ס"ת מהלכות ק"ש
הלכה ג טו"ש"ע א"ח
ס"ת ע"ע סע"ף ג ד וי"ד
ס"ת ש"ס סע"ף ו
ד וי"ד ס"ת מהלכות אכל
הלכה י"ד ס"ת ע"ע סע"ף
מ"ד"ס ב טו"ש"ע א"ח
ס"ת ע"ע סע"ף ו
ה הלכה י"ד ס"ת ע"ע סע"ף
הלכה ג טו"ש"ע א"ח ס"ת
כפ"ס סע"ף ג
ו וי"ד ס"ת ע"ע סע"ף
ס"ת ע"ע סע"ף ג
ז וי"ד ס"ת ע"ע סע"ף
ס"ת ע"ע סע"ף ג
ח וי"ד ס"ת ע"ע סע"ף
ס"ת ע"ע סע"ף ג
ט וי"ד ס"ת ע"ע סע"ף
ס"ת ע"ע סע"ף ג
י וי"ד ס"ת ע"ע סע"ף
ס"ת ע"ע סע"ף ג
יא וי"ד ס"ת ע"ע סע"ף
ס"ת ע"ע סע"ף ג
יב וי"ד ס"ת ע"ע סע"ף
ס"ת ע"ע סע"ף ג
יג וי"ד ס"ת ע"ע סע"ף
ס"ת ע"ע סע"ף ג
יד וי"ד ס"ת ע"ע סע"ף
ס"ת ע"ע סע"ף ג
טו וי"ד ס"ת ע"ע סע"ף
ס"ת ע"ע סע"ף ג
טז וי"ד ס"ת ע"ע סע"ף
ס"ת ע"ע סע"ף ג
יז וי"ד ס"ת ע"ע סע"ף
ס"ת ע"ע סע"ף ג

תורה אור השלם

1. וי"ד ס"ת ע"ע סע"ף ג
2. ר"י ס"ת ע"ע סע"ף ג
3. ר"י ס"ת ע"ע סע"ף ג
4. ר"י ס"ת ע"ע סע"ף ג
5. ר"י ס"ת ע"ע סע"ף ג
6. ר"י ס"ת ע"ע סע"ף ג
7. ר"י ס"ת ע"ע סע"ף ג
8. ר"י ס"ת ע"ע סע"ף ג
9. ר"י ס"ת ע"ע סע"ף ג
10. ר"י ס"ת ע"ע סע"ף ג
11. ר"י ס"ת ע"ע סע"ף ג
12. ר"י ס"ת ע"ע סע"ף ג
13. ר"י ס"ת ע"ע סע"ף ג
14. ר"י ס"ת ע"ע סע"ף ג
15. ר"י ס"ת ע"ע סע"ף ג
16. ר"י ס"ת ע"ע סע"ף ג
17. ר"י ס"ת ע"ע סע"ף ג

רבינו הגאון

ת"ר המוליד עצמות
איש חזק רב פעלים
מקבצאל הוא הקה את
שני אר"א מואב והוא ירד
והקה את האר"י בחוק
הבאר ביום השקל:
שמואל ב כג כ

והתניא פטור מתקיעת שופר אית לך למימר צחול ולא צ"ט
צתמיה ומשני א"ר חנינא מכיון שהוא זקוק להכין לו ארון ותכריכין
דמתני (שבת קנ"א). מחשיבין על התחום להביא לו ארון ותכריכין
כמו שהוא נושא משאו דמי אלמא משמע דבשבתות וי"ט אינו רשאי
לצרך ולהתפלל דטרוד להחשיך לו על
התחום להביא ארון ותכריכין וקשיא
מסיפא דקמתי בשבת מצרכין עליו
ומזמנין עליו וכן תניא נמי בירושלמי
דג"א צחול אכל בשבת מיסב ואוכל
ומצרך ועונים אחריו אמן. ואומר
הר"י דפליגי אהדדי רישא וסיפא
בירושלמי. ורבי נתנאל היה אומר
לאפשר לישבו דודאי אס דעמו
להחשיך על התחום או יש לנו לומר
דטרוד להחשיך ואינו רשאי לצרך
אכל כסיפא מיירי בשה"ש דעמו
להחשיך על התחום ומיהו האי טעמא
לא שייך לטעמא דמשום כבודו. ומן
הירושלמי דמשני דפטור מנגילת
לולב דמיירי צחול המועד דטרוד
לישא משאו למדנו שצחול המועד
שייך אנינות כשמתו מוטל לפניו וכיון
דכשמוטל לפניו שייך אנינות כי מוטל
עליו לקוברו כמוטל לפניו דמי וכן
איפכא מי שמתו מוטל לפניו ואין
עליו לקוברו אינו נהג אנינות וכן
משמע בירושלמי נמסר לרביס אכול
בשר ושומה יין נמסר לכתפיס
כממסר לרביס ועל כרחק נמסר
לרביס ר"ל אפי' לפניו דאי שלא
לפניו תיפוק ק"ל שמיך חל עליו
לצלות משילא מפמח צימו וכיון דלא
חל עליה אנינות א"כ אדם שאינו
יכול לקבור מתו כגון אדם שמת
בצית האסורים ואין המושל מניחו
לקוברו נראה שאין חייב לנהוג בו
אנינות שסרי אין זה מוטל עליו
לקבור מפני שאינו יכול לפדותו
ולהולילו לקברו כדתינא במסכת
שמות (פ"ג) נתיאשו צעליו מלקוברו
מתאבלין עליו ופסיק מנייה מורת
אנינות מיהו צאותו שפסו מושל
גם לצילות אינו חייב דלא דמי
לנתיאשו מלקוברו (ב) שסס אינו קוברו
מו אכל הכל עיינן הוא מלפני אס
יוכל לעשות פשרה עם המושל להניחו
לקבור וכן מעשה דר' אליעזר ב"ר"ש
בצבא מליצא (דף פד:) דפסק מלות
אנינות ומעשה שמתה אחותו של ר"ת
בשבת והודיעו לו צמולאי שבת צעיר
אחרת ואכל בשר ושמה יין ואמר
כיון שיש לה צעל שחייב בקצותה
אינו אסור בצער ויין ואפשר שגם
ר"ת אס היה צעיר עלמנו היה מיקל
מאותו הטעם: והוא הדן דעל פה
בזויעו וקורא: והוא הדן דעל פה
אסור לקרות: וירבב ע"יהם.
אכל אי מפשינן לאחוריו על החמור
שפיר דמי וכן צ"ת ואפילו אס

ואין מצרכין עליו. אין צריך שיצרכו לו אחרים צברת הלחם:
ואין מזמנין עליו. אין מצרכין עם שלשה לזמנין: שמיש המטה
איכה בנייהו. לר"ש חייב אכל בעונה בשבת: קמתי מיהו פטור
מק"ש ומכל צרכות. ואפילו כשהוא אוכל צבית חצירו: סגמא.
לחא דמי פטור אמי שאין לו צית
אחר דקאמר מחזיר פניו ואוכל:
רצ אשי אחר. לעולם אכולה ומתניתין
נמי אפילו צבית אחר נמי פטר ליה
דכל שמוטל עליו לקוברו קרי מוטל
לפניו: ויקס אברהם וגו' וכתבי
ואקברה מהי מלפני. והיא שעתא
לאו לפניו הוה: משמרו. אדם אחר
שאינו קרובו אלא משמרו: סופס
ד' אמות לק"ש. שאסור לקרות בתוך
צרכי אמות שלו משום לועג לרש:
פטור מק"ש. משום דעוסק במלוה:
חוששין לעכברים. תנא קמא חיש
לעכברים אפי' בצפינה: דסקיא.
מלפון גדול של עור: ואס היה
מסירא. וצריך לרכוז על הסוס
וקשה להחייא דהתנא:
(ד) בא"ד מלפניו לומר הא
דמסירי הצינא משום
דלפני עולה:
הגרות הב"ח
(א) תוב' ד"ה אלו
מכין וכו' לנתיאשו מלקוברו
ששבו אלו קוברו אכל:
(ב) תוב' ד"ה למחר וכו'
צינא צבילומתין ולימא
משום לועג וי"ע צבית
ומלח דהתנא י"ע:
(ג) בא"ד ונדול המלוה וכו'
וקשה להחייא דהתנא:
(ד) בא"ד מלפניו לומר הא
דמסירי הצינא משום
דלפני עולה:
מוסף תוספות
א. בתוס' י"ד"ש כתב, וכן
ברבייתיהו דראב"ש כיון
שלא היה עומד לקבר
הלה עליו אבילות מיד.
ב. בתוס' י"ד"ש כתב, כי
שמע מקני לוח"י כי
צינא ערות הוא שקיים
התורה ואין הדור ראוי
לאותו ערות עכשיו.
מוסף רש"י
ואין מברכין עליו. כתב
המוליד להולילו ידיו מכות
(ת"ק כג. וכו' י"ד). ואין
מזמנין עליו. וכל זה לפי
שאין דעמו מושפת עליו
ונראה כצרכי צבילת, ועוד
דלס חז' צרך חלוה שמת
צערו והיו ליה כלועג לרש
(ס' וי"ד בס' רש"י). ובשבת
מיסב. כשהוא אוכל (ס"ט).
מתחייב בכרין. מסיב
במלות ענג שבת דאין
אכלת בשבת (ס"ט). מת
תופס ארבע אמות לק"ש.
שאסור לקרות חלוצה אמותיו
משום לועג לרש שזה קורא
והו אלו יעל לקרות (ס"ט)
(ג). הנה קשיא אכחלה.
לפניו היו ענכות על בני
הקבלות (כו"ה).
רב ניסים גאון
פרק ג
דאמר מר מת תופש ד'
אמות לקרית שמע.
עיקרה במסכתא סוטה
בפרק ששית מלחמה (דף מג)
כי אתה רב דימי אמר ד'
יונתן מסר ד' אלעזר בן
יעקב מת תופש ד' אמות
לקרית שמע דכתיב (שפי"ו)
לועג לרש חרף עושהו:

בדעתך לאסור ס"ת אכל צביתים וצביתים שפיר דמי (1) מדנקט ס"ת ולא מסתבר לומר
פשיטא דמותר דלמה יהיה אסור ועוד דצביתא אחר בירושלמי דסקיא מלפני ספרים או שהיו צב
עצמות של מת היה זה מפשינן לאחוריו
ורוכז עליו (2) א"ר אסיפא משום א"ר חנינא מותר אפילו צבא לטטיס: (3) ר"ת באין אצ"ט
ועבשיו חורפין אותנו. ומיהו והא אמרי' צ"ת. התכלת (מנחות דף מה). היא שעתא דלא רמינן ליה פי' נותנין צבית צבילומתיהו (4) משום
לועג לרש ש"ל הכה דמצינן אותם צבא שחיים מלווים והמתים אינם מלווים ונדול המלוה וכו' (5) והיה ההתכלת היינו דרמו
חוטטים למתים ועכשיו אנו מסלקין אותן (6) ומאי שנא אומר ר"ת דוקא הם שהיו רגילים כולם בחייהם ללבוש טלית בדי' כנפות וללבוש
צינא וגם לכל העוסקים בהם יש להם צינא והוא לועג לרש אס לא היה להם צינא או משום דכתיב לדור תס אכל אנו שגם
בחינו אין מנהגינו ללבוש תמיד צינא אי הו רמינן להו הו כמו לועג לרש וכו' נשים לאותם שהיה להם בחייהם א"כ יהיה לועג
לרש לאחריים ועוד א"ר ששמע מאנשי לוח"י (7) דמסקירי הצינא דצינא עולה למנין תרי"ג עם ח' חוטינן וממשה קשרים ואס לובש
צינא נראה כאילו קיים כל התורה ומיחזי כשיקרא וזה לא נהירא דגם חיים עתה למה לובשים הלל לא קיימו כל התורה כולה ומיהו
י"ל דאנו סומכים על מסכת שמחות (פ"ג) שזיה אכל שאלו לצניו הטילו תכלת מאפילונו ואע"פ שהגמרא חולק עליו יש דברים שאנו
מניחין לגמ' שלנו ואנו עושין כספרים החלונים כמו מחזון ישעיהו ופשיטא וכונו ויחל שיש בגמ' (מגילה דף לב). דבשעתין קורין ברכות
וקללות ובתנ"ך סופרים (8) מפרש ויחל והריצב"א היה רגיל שלא להקדים מן הכנף אלא להקדים בתוך הכנף לפיכך נפשיה מפורגמא
אס הם חייבין בצינא יש להם צינא ואס לאו הרי הם מכוסין (9) ש"נ אריא"ר מואב. על שם דוד ושלמה שבנו את הבית וצאו מרות המואביה:

דעתך לאסור ס"ת אכל צביתים וצביתים שפיר דמי (1) מדנקט ס"ת ולא מסתבר לומר
פשיטא דמותר דלמה יהיה אסור ועוד דצביתא אחר בירושלמי דסקיא מלפני ספרים או שהיו צב
עצמות של מת היה זה מפשינן לאחוריו
ורוכז עליו (2) א"ר אסיפא משום א"ר חנינא מותר אפילו צבא לטטיס: (3) ר"ת באין אצ"ט
ועבשיו חורפין אותנו. ומיהו והא אמרי' צ"ת. התכלת (מנחות דף מה). היא שעתא דלא רמינן ליה פי' נותנין צבית צבילומתיהו (4) משום
לועג לרש ש"ל הכה דמצינן אותם צבא שחיים מלווים והמתים אינם מלווים ונדול המלוה וכו' (5) והיה ההתכלת היינו דרמו
חוטטים למתים ועכשיו אנו מסלקין אותן (6) ומאי שנא אומר ר"ת דוקא הם שהיו רגילים כולם בחייהם ללבוש טלית בדי' כנפות וללבוש
צינא וגם לכל העוסקים בהם יש להם צינא והוא לועג לרש אס לא היה להם צינא או משום דכתיב לדור תס אכל אנו שגם
בחינו אין מנהגינו ללבוש תמיד צינא אי הו רמינן להו הו כמו לועג לרש וכו' נשים לאותם שהיה להם בחייהם א"כ יהיה לועג
לרש לאחריים ועוד א"ר ששמע מאנשי לוח"י (7) דמסקירי הצינא דצינא עולה למנין תרי"ג עם ח' חוטינן וממשה קשרים ואס לובש
צינא נראה כאילו קיים כל התורה ומיחזי כשיקרא וזה לא נהירא דגם חיים עתה למה לובשים הלל לא קיימו כל התורה כולה ומיהו
י"ל דאנו סומכים על מסכת שמחות (פ"ג) שזיה אכל שאלו לצניו הטילו תכלת מאפילונו ואע"פ שהגמרא חולק עליו יש דברים שאנו
מניחין לגמ' שלנו ואנו עושין כספרים החלונים כמו מחזון ישעיהו ופשיטא וכונו ויחל שיש בגמ' (מגילה דף לב). דבשעתין קורין ברכות
וקללות ובתנ"ך סופרים (8) מפרש ויחל והריצב"א היה רגיל שלא להקדים מן הכנף אלא להקדים בתוך הכנף לפיכך נפשיה מפורגמא
אס הם חייבין בצינא יש להם צינא ואס לאו הרי הם מכוסין (9) ש"נ אריא"ר מואב. על שם דוד ושלמה שבנו את הבית וצאו מרות המואביה: